

fenomene ale naturii (*в'ітру, сн'ізу, зр'ому, дошч'у, огн'у, мор'озу*) sau servesc la denumirea masei (*м'еду, с'іру*) și a materialului (*п'іск'у, ш'о'їку, в'оску*). În mod sigur se poate spune că desinența -y se întâlnește numai la substantivele neînsuflețite de genul masculin. La substantivele de genul neutru, această desinență nu a fost înregistrată.

Pentru o serie de substantive masculine este caracteristică folosirea paralelă a desinențelor -a, -y la genitiv singular: *св'іта, — св'іту, маїд'ана — маїд'ану*.

§ 31. La instrumental singular am notat desinențele -ові, -і, -у, cea mai răspândită fiind -ові, apărută ca rezultat al influenței cazului dativ. Desinențele -і și -у, care provin din vechile teme în *ѡ* și *ѣ*, se folosesc paralel, fără a se putea stabili o regulă în această privință: *на стол'і — на стол'ов'і, на бент'і — на бент'ов'і, на сте'н'у — на сте'нов'і, на кра'ї — на кра'їв'і*.

În graiurile cercetate, există anumite limite privind folosirea desinențelor cazului locativ în cadrul diferitelor subclase. Astfel, pentru substantive ca *жагн'а, ме'л'а* (v. § 26) la locativ singular apare numai desinența -ові: *на жагн'ов'і, на ме'л'ов'і, на порос'ов'і, на лош'ов'і, на курч'ов'і*.

§ 32. La dativ singular, în graiurile studiate, se observă tendința de simplificare și uniformizare a desinențelor. Astfel, spre deosebire de limba literară, în care valoarea de dativ este exprimată de desinențele -ові și -у în graiurile ucrainene din Dobrogea s-a generalizat desinența -ові: *стол'ов'і, степ'ов'і, рушник'ов'і, зор'ів'ов'і, ком'ів'ов'і, б'ат'ков'і, з'ат'ов'і, сел'ов'і, радн'ов'і, мн'асов'і, мор'ов'і, жагн'ов'і, їмн'ов'і* ș.a. O tendință asemănătoare se constată, de asemenea, în unele graiuri ucrainene sud-vestice și de stepă¹.

Substantivele masculine a căror temă se termină în consoană palatalizată, șuierătoare sau -р, folosesc la dativ-locativ singular (v. § 24 b, § 25 b, c), sub influența substantivelor cu tema în consoană nepalatalizată, desinența -ові (în limba literară avem, în această situație, varianta -еві: *ко-н'ов'і, уч'ител'ов'і, кра'їв'і, дн'ов'і, м'іс'ац'ов'і, п'і'їн'ов'і, хл'опц'ов'і, шв'ор'ін'ов'і, з'ос'ц'ов'і, комар'ов'і, косар'ов'і*).

§ 33. Repartizarea substantivelor de genul masculin în subclase la acest tip de declinare depinde, uneori, de caracterul consoanei finale. Astfel, substantivele terminate în consoană nepalatalizată au la nominativ — acuzativ plural desinența -и (*стол'и, фартух'и, сте'ні, вол'и*), iar substantivele terminate în consoană palatalizată, precum și o parte dintre substantivele în -р au la aceste cazuri desinența -і (*косар'і, п'і'їн'і, з'і'ї'ї, кра'ї, дошч'і, кл'уч'і, комиш'і*).

§ 34. Substantivele înșuflețite (clasa A) au la acuzativ plural desinența -і'ї: *чо'луві'к'і'ї, уч'ител'і'ї, стол'ар'і'ї*, dar *з'ам'і, паламар'і*.

Unele substantive denumind animale domestice păstrează vechea formă de acuzativ plural, care coincide cu nominativul (-и sau -і): *вол'и, во'їк'и, кон'і*.

§ 35. La unele substantive masculine, la nominativ-acuzativ plural, apare sporadic desinența -а, care se explică, evident, prin influența graiurilor rusești: *дохтор'а, год'а, л'іс'а* ș.a.

¹ F.T. Žylko, *Нариси з діалектології української мови*, ed. aII-a, Kiev, 1966, p. 267 — 268.